

FABA

Hvilke erfaringer fik vi af
”gadelys-krisen i 2022”?

Vejbelysningsdagen 2023

I byområder er der i almindelighed behov for vejbelysning af hensyn til;

- **Trafiksikkerhed,**
- **Fremkommelighed og tryghed.**
- **Vejbelysningen kan desuden medvirke til at fremme borgernes brug af det offentlige rum...**

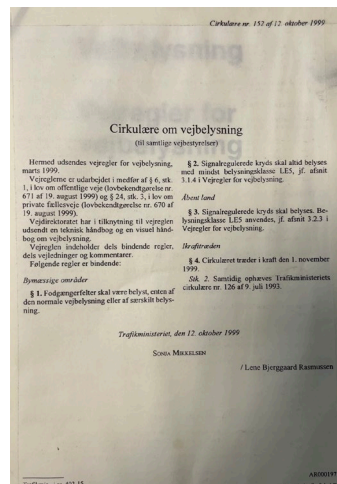
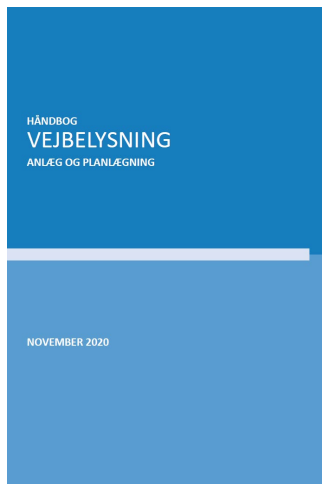
HÅNDBOG VEJBELYSNING ANLÆG OG PLANLÆGNING 2020.

Internationalt - CIE beskriver to behov;

- **Tillade 'trafikanter' (Bilister, Cyklister, Dyretrukne Køretøjer) at komme frem sikkert.**
- **Tillade fodgængere at se fare, orientere sig, se andre trafikanter og føle sig sikre.**

CIE 115:2020, Vienna

Nutidens Love og regler

Gennemarbejdede anbefalinger

*Lovgivning: Fodgængerfelter
Signalregulerede kryds*

“Best practice”

Delslukning ændret til dæmpning.

Læs “Håndbog Vejbelystning”

Efterårs stemning 2022

- Prisen på el og varme er eksploderet siden krigen i Ukraine begyndte. Udgifter til energi sprænger alle rammer i disse måneder, og vi ser ind i en vinter, hvor der skal skrues ned for varmen, slukkes for lyset og spares på det varme vand - både i private hjem, virksomheder og i det offentlige.
- Så vi ind i en forsyningskrise- kom vi til at mangle el?

Har I reduceret gadebelysning i kommunen i forbindelse med energikrisen? (%)

Kilde: Momentum. Rundspørge blandt kommunale teknikchefer. 75 kommuner har svaret

Pludselig ny dagsorden :

Nu slukker kommunen 4000 gadelamper: Se om det rammer din vej

I løbet af de næste par måneder slukker kommunen 4000 gadelamper for at spare en million kroner

Udgivet: 09. januar 2023, 15.22 | Læsetid: 2 minutter

SILKEBORG Byrådet har fra 2023 besluttet at spare en million kroner på vejbelysning for at bruge pengene på de store velfærdsområder.

Gadelamper slukkes

Den nuværende energikrise betyder nu, at gadelamper i Hillerød Kommune bliver slukket fra klokken 23-05. Der er vil dog stadig være lys om natten i centrale dele af Hillerød by fredag og lørdag nat. Frederiksborg Slot bliver heller ikke oplyst dette efterår og vinter.

SONDERBORG [Dagsheder](#) [Tilbyd](#) [Erhverv](#) [Fritid](#) [Ung](#) [Samar](#) [Ny](#)

Nu slukkes gadelyset fem timer hver nat

Sådan er blev det besluttet, at gadelyset i Sønderborg Kommune skal slukkes mellem midnat og klokken 5 om morgenen for at spare på energien. I løbet af den første uge i januar er det mindre byer uden lyskryds og fodgængerovergange, der som de første får slukket gadelyset.

Sønderborg Kommune indtætte sidste år flere tiltag for at spare på energien i forbindelse med de stigende energipriser. Et af tiltagene er slukning af gadelys fem timer hver nat.

De færreste områder, hvor gadelyset slukkes mellem midnat og klokken 5 om morgenen er mindre byer uden lyskryds og fodgængerovergange. Det sker i løbet af uge 3.

Det er vigtigt at have lys på lyskryds og fodgængerfelt. Derfor skal belysningen i disse områder ombygges, så den ikke slukkes sammen med resten af gadelysene. Det arbejde er i øjeblikket i gang. Og gadelysene i disse områder vil blive slukket efterhånden, som arbejdet er udført. Det forventes, at arbejdet er gennemført inden udgangen af marts.

Tidrummet mellem midnat og klokken 5 er valgt for at generere størst muligt samfund med, at der skal være en balance mellem at spare på energien og sørge for, at det skal være tryk og sikkert at færdes på vejene.

Der vil opstå mørke pletter, når der bliver langt mellem gadelysene. Foto: Mads Claus Rasmussen/Ritzau Scanpix

For at reducere udgiften til strøm har Faaborg-Midtfyn Kommune besluttet, at cirka 4500 gadelamper fremover skal være slukket mellem klokken 22 og 06.

BORGER ERHVERV POLITIK OG INDFLYDELSE

> Delvis slukning af gadebelysning

Delvis slukning af gadebelysning

Kommune brød loven, da man skruede ned for lyset

Gadebelysning ved fodgængerfelter, lyskryds og helleanlæg skal være tændt, og derfor var det ulovligt, da Struer Kommune slukkede for lyset 23. september.

Nu slukker vi lyset, på trods af alle anbefalinger...

Statens Byggeforskningsinstitut:

"Det skaber utryghed hos især ældre mennesker. Det sender et signal om, at kommunen har droppet landsbyen. Og det er dårligt for trafiksikkerheden".

Norsk forskningsrapport:

Halvering af gadebelysningen kan føre til en stigning i mørkeulykker på 15-25 procent.

Korrekt gadebelysning kan reducere antallet af dødsulykker med 60 procent,

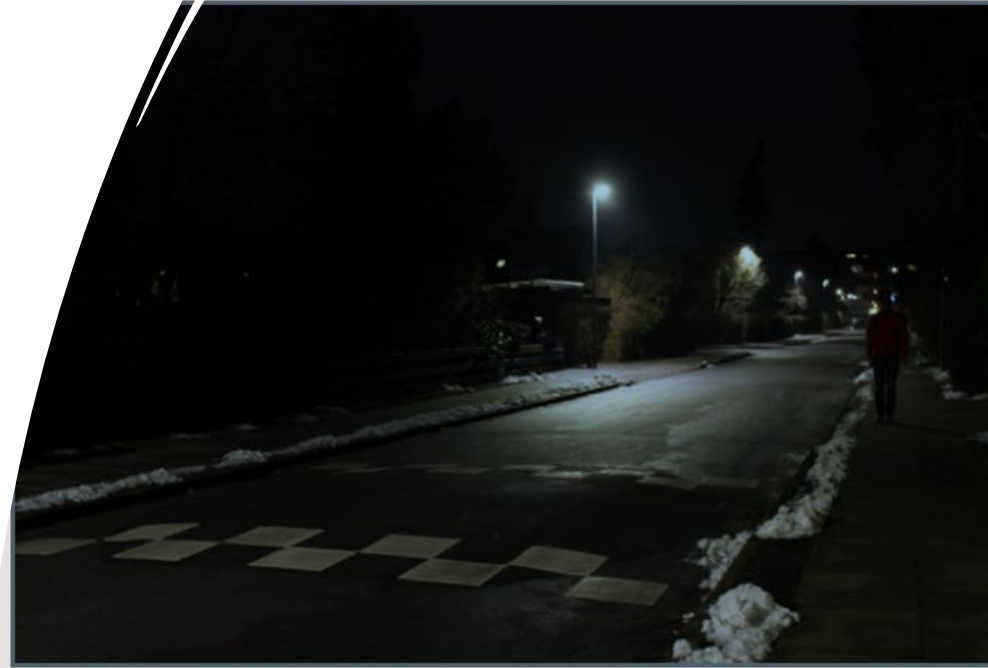
Dansk Vejforening data viser, at hver tredje danske trafikulykke sker i mørke.

Politiker: "Lys skaber tryghed, men vi har en økonomisk udfordring, så selvom vi ikke ønsker at slukke lyset, skal vi have økonomien til at hænge sammen,"

• Vejreglerne foreskriver dæmpning:

- Lavere niveau i anlægget (energibesparelse)
- Regelmæssigheden bevares
- Ingen sorte huller i belysningen

**Dæmp
50%**

**Delsluk
100%**

Hvad lærte vi af de mange tiltag

- **ENERGI :**

- Vi kom ikke til at mangle energi
- Prisen eksploderede ikke så meget som forventet
- Tjek din indkøbsaftale – timeafregning ?
- Generel borger accept af at vi skal spare

- **DÆMPNING- SLUKNING**

- Øget dæmpning 😊
- Slukning af særlige områder (parker / kunstlys mm) 😊

- Helslukning - Borger- ”protester” – hvorfor lige vores vej/område 😞
- Delslukning – dyrt - fjernelse af sikringer –ombygning af anlæg 😞

Hvad så nu ?

- Mange anlæg er blevet gentændt
- Renovering er STADIG MEGET AKTUEL
- Fokus på at renovere de sidste gamle anlæg
 - PL-T udfases nu
 - SON / CDM lyskilder udfases
- Øget fokus på muligheden for dæmpning
 - Dæmpning i flere trin – 40 -60-40 niveau i stedet for 50%
 - Øget fokus på bevægelsessensorer (Zhaga sokler)
 - Øget fokus på styringsanlæg til at styre armaturer individuelt

Spørgsmål ?

Ole Kjærgård

Fredsted Consulting
